

CATALUNYA

S. XIX

CONTEXT POLÍTIC

MONARQUIA ABSOLUTA ---> SISTEMES PARLAMENTARIS
ECONOMIA AGRÀRIA -----> INDUSTRIALITZACIÓ
CAMP -----> CIUTAT

GUERRES I CONFLICTES

Catalunya pren consciència de la seva identitat com a poble i comença a afirmar-se políticament.

CONTEXT ECONÒMIC

- **s. XVI i XVII:** discret moviment de relacions comercials amb Amèrica.
- **s. XVIII:** el comerç amb Amèrica va anar prenent embranzida.

s. XIX:

les relacions comercials amb Amèrica arriben a la màxima intensitat.

La industrialització comença molt abans que a la resta de l'estat.

La burgesia catalana, cada cop més poderosa, marca la política i la cultura.

CONTEXT CULTURAL

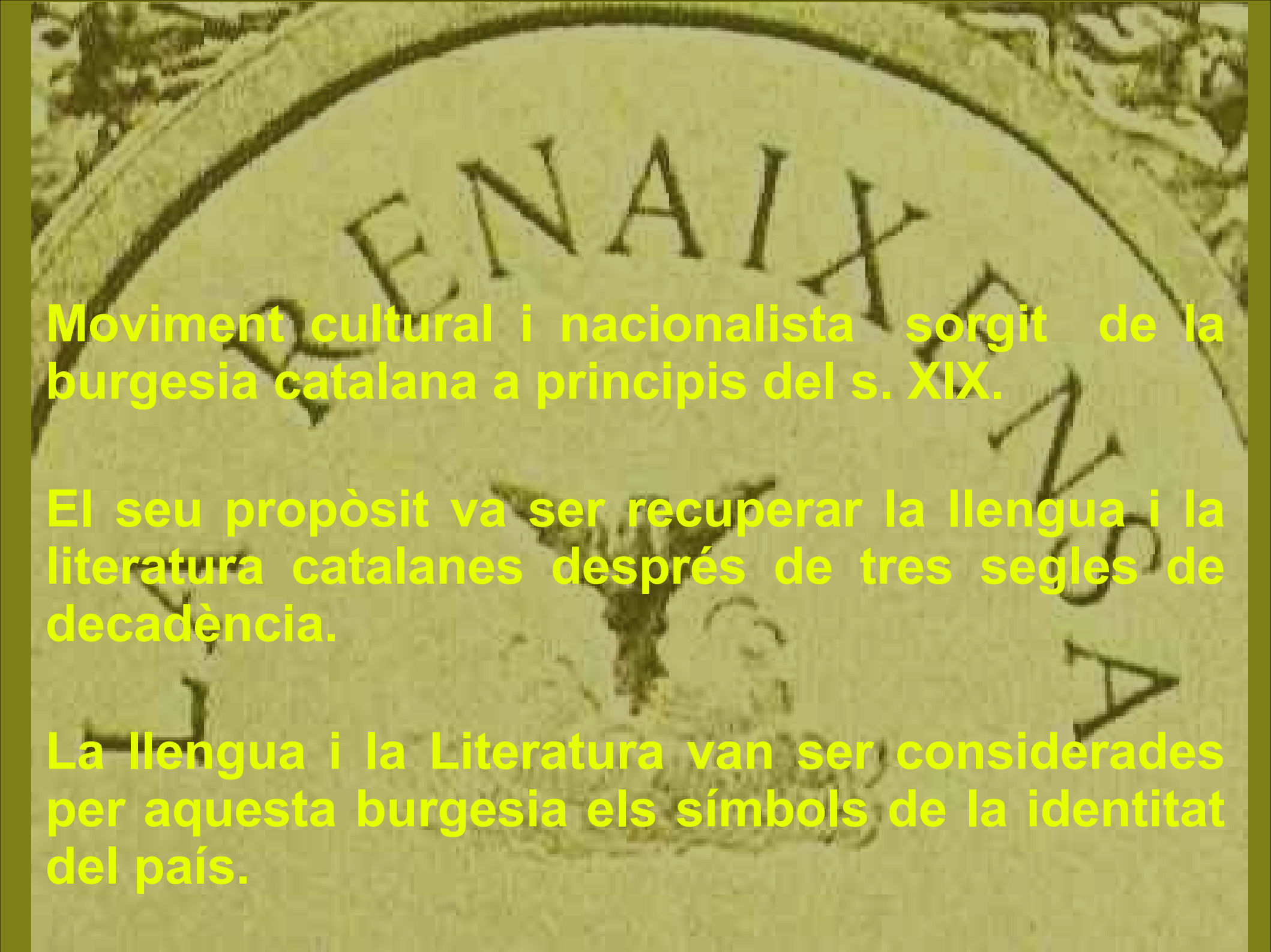
el nou sentiment nacionalista potenciat pel Romanticisme

+

les noves condicions socials i econòmiques

RENAIXENÇA

Moviment cultural i nacionalista sorgit de la burgesia catalana a principis del s. XIX.

El seu propòsit va ser recuperar la llengua i la literatura catalanes després de tres segles de decadència.

La llengua i la Literatura van ser considerades per aquesta burgesia els símbols de la identitat del país.

Divulgació dels clàssics medievals

Fixació d'un model de llengua literària

Creació de premsa i editorials

Potenciació de les institucions

Penetració i assumptió dels ideals romàntics:

- la mitificació de l'edat mitjana,
- el sentiment nacionalista,
- revaloració de les llegendes, tradicions i particularitats pròpies de cada cultura.

Durant la Renaixença es recupera una festa medieval que s'havia començat a celebrar al segle XIV amb els trobadors.

ELS JOCS FLORALS

Era un concurs literari de poesia.

Si algun poeta guanyava tots tres premis en el mateix certamen o en certàmens diferents era proclamat

MESTRE EN GAI SABER.

TEMES

- Pàtria
- Fe
- Amor

PREMIS

- englantina d'or
- viola de plata
- flor natural

PROMOTORS

BONAVENTURA CARLES
ARIBAU

JOAQUIM RUBIÓ i ORS

VÍCTOR BALAGUER

MARIÀ AGUILÓ

ANTONI DE BOFARULL

EL ROMANTICISME

Prosa

La novel·la romàntica s'ambienta en temps passats, relacionats amb l'esplendor medieval, i fa una barreja de crònica històrica i ficció.

Antoni de Bofarull; Martí Genís i Aguilar.

Poesia

La poesia romàntica tracta sobre la natura, sobre la pàtria i la identitat perdudes, sobre la recerca de les arrels..., tot recollint llegendes dels temps antics.

Joaquim Rubió i Ors; Manuel Milà i Fontanals; Marià Aguiló; Teodor Llorente; Josep Lluís Pons i Gallarza; **Jacint Verdaguer.**

Teatre

El teatre romàntic arribà tard. A l'escena catalana dominava el teatre en castellà.

Víctor Balaguer; Frederic Soler; Àngel Guimerà.

EL COSTUMISME

L'article, o quadre de costums, és una narració breu que, amb to d'humor, descriu aspectes de la realitat quotidiana, amb indrets, situacions i personatges típics. Defensa els valors morals i la vida tradicional d'abans de la industrialització.

Emili Vilanova; Martí Genís i Aguilar; Robert Robert.

El poeta JACINT VERDAGUER (1845-1902),
el dramaturg ÀNGEL GUIMERÀ (1845-1924),
el novel·lista NARCÍS OLLER (1846-1930)

van ser figures bàsiques en la literatura catalana del segle XIX.

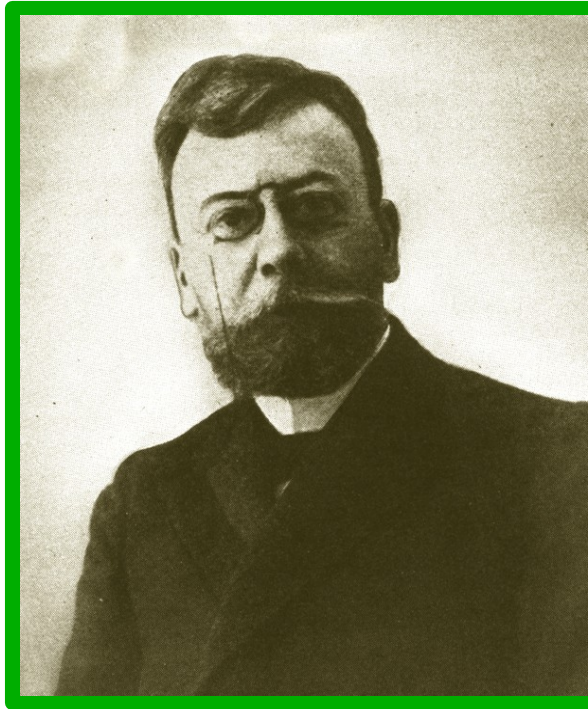
Amb ells s'assolí una llengua literària moderna, rigorosa i sensible al llenguatge popular.

Traduïts a més d'una dotzena d'idiomes, van guanyar per a la literatura catalana contemporània el reconeixement europeu.

JACINT VERDAGUER.

La seva irrupció va representar la culminació de l'obra de la Renaixença i, alhora, la seva superació.

ÀNGEL GUIMERÀ

Guimerà començà recreant el passat històric i assolí els més grans èxits amb el drama realista

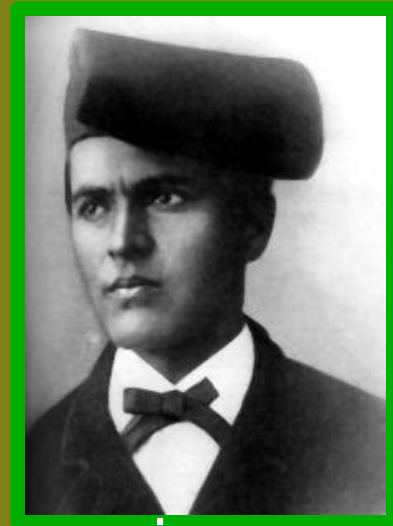

NARCÍS OLLER

Va crear un model per a la narrativa moderna catalana

JACINT VERDAGUER.

L'escriptor català més important i representatiu del segle XIX.

Contribueix a la Renaixença des de posicions catòliques i conservadores.

OBRA

POESIA ÈPICA I LÍRICA,
PROSA NARRATIVA I PERIODÍSTICA
LITERATURA DE VIATGES

MESTRE EN GAI SABER EN ELS JOCS FLORALS DE 1880.

Internat al seminari de Vic, on cursa la carrera eclesiàstica, es familiaritza amb la retòrica i els clàssics i s'inicia en l'escriptura poètica.

Poemes èpics de factura romàntica:

L'ATLÀNTIDA I CANIGÓ,

Reculls poètics, Idil·lis i cants místics, Pàtria, Montserrat, Flors del Calvari i Aires del Montseny...

En **prosa** publica *Excursions i Viatges, Dietari d'un pelegrí a Terra Santa, Un aplec de Rondalles...*

Recull d'**articles** publicats a la premsa *En defensa pròpia...*

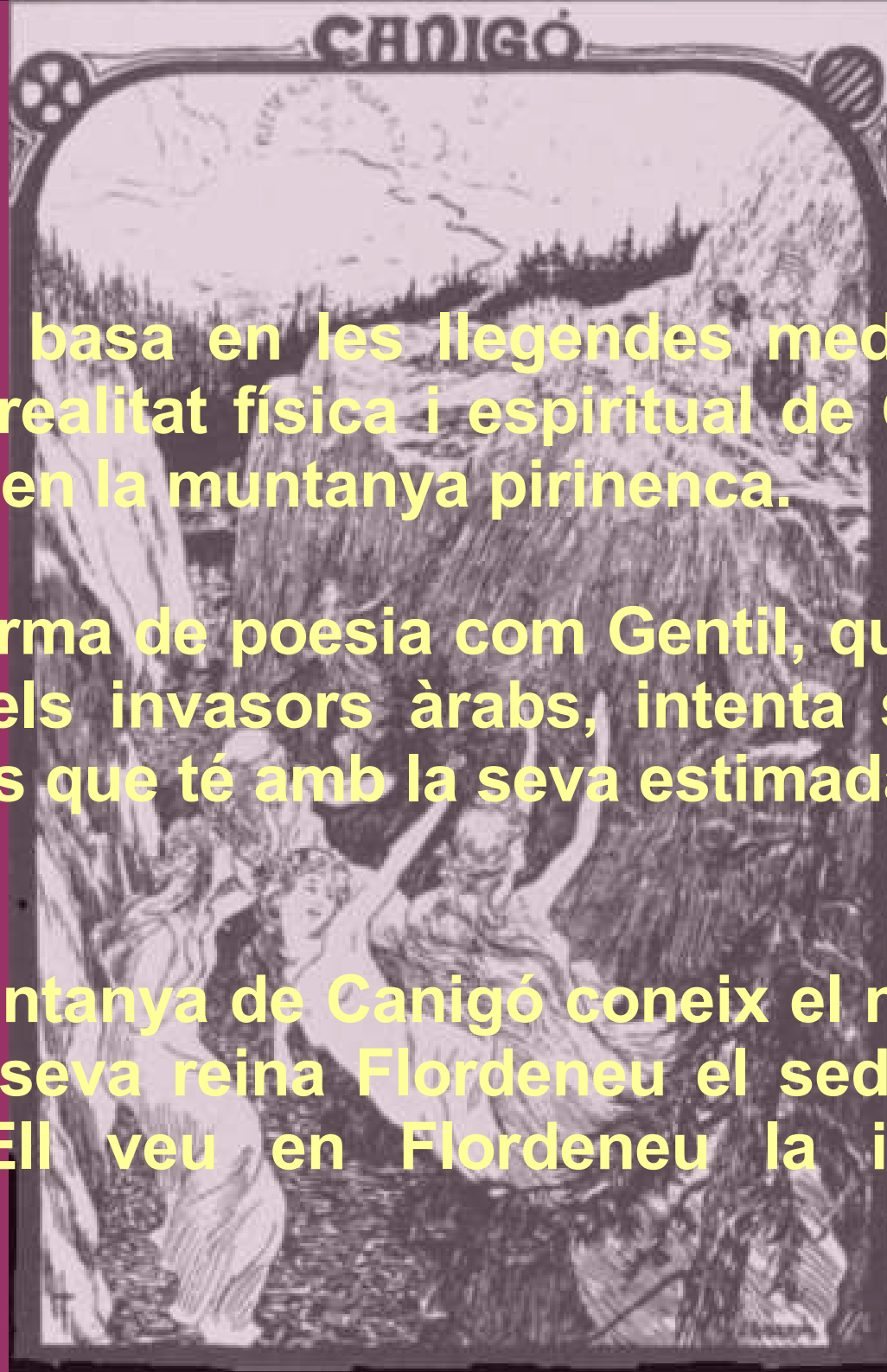
La producció verdagueriana, va ser **musicada** per diversos compositors

“Canigó”, es basa en les llegendes medievals. És un cant a la realitat física i espiritual de Catalunya, simbolitzada en la muntanya pirinenca.

Explica en forma de poesia com Gentil, que defensa el territori dels invasors àrabs, intenta solucionar els problemes que té amb la seva estimada pastora, Griselda.

Dalt de la muntanya de Canigó coneix el món de les fades, on la seva reina Flordeneu el sedueix i s’hi vol casar. Ell veu en Flordeneu la imatge de Griselda.

L'Atlàntida (1877), poema èpic sobre la desaparició del mític continent. Un dels seus cants explica la fundació llegendària de Barcelona per Hèrcules.

Escrita per Verdaguer després d'haver-se passat dos anys fent viatges de Barcelona a Cuba, com a sacerdot d'una naviliera.

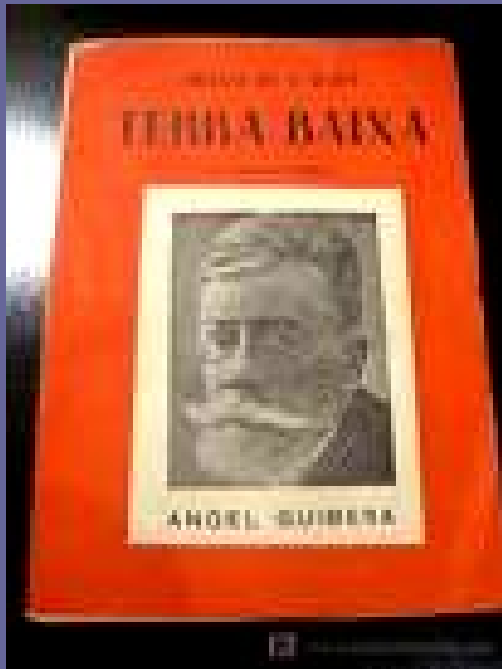
ÀNGEL GUIMERÀ

Únic dramaturg català del segle XIX que traspassa fronteres a escala europea.

1889 elegit president de la Lliga de Catalunya .

1877 MESTRE EN GAI SABER

1911 Va ser membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans.

OBRA

MAR I CEL (1888)

MARIA ROSA (1894)

TERRA BAIXA (1897)

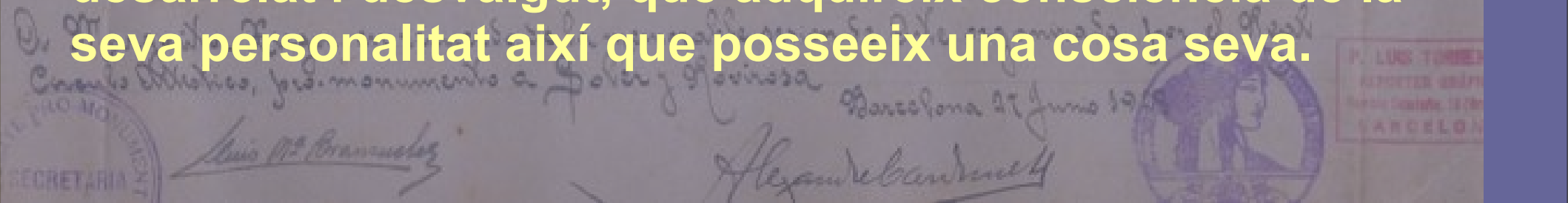
LA FILLA DEL MAR (1900)

TERRA BAIXA

Manelic, el protagonista, ha esdevingut un prototip, i encarna l'home simple i pur, **el pastor de la terra alta**.

Casat amb Marta, es rebel·la contra el poder de **Sebastià**, terrinent, i acaba per matar-lo i retornar a la muntanya amb la seva dona, allà on l'engany i la traïció no són possibles.

Marta és un personatge típicament guimeranià, un ésser desarrelat i desvalgut, que adquireix consciència de la seva personalitat així que **posseeix una cosa seva**.

NARCÍS OLLER

Considerat com el creador de la novel·la catalana moderna.

La papallona (1882)

L'Escanyapobres (1884)

Vilaniu (1885)

La febre d'or (1890-1892)

La bogeria (1899)

Pilar Prim (1906)

L'ESCANYAPOBRES

Desenvolupa el tema universal de l'avarícia.

Els tres personatges centrals de l'obra són l'Oleguer, la Tuies, i el notari de la vila don Magí Xirinac.

La Tuies fa d'eix vertebrador dels tres protagonistes: primer forma matrimoni amb el notari i, en quedar vídua, es casa amb l'Oleguer.

El marc d'aquesta obra és el món rural català, un món que s'esfondra davant el progrés industrial.

El canvi radical d'una societat que entra de ple en la industrialització condicionarà i causarà la fi tràgica dels protagonistes.

